

ศักยภาพการได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

POTENTIAL CONDUCIVE TO RECEIPT OF SPECIFIC GRANTS AMONG LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS IN KHON KAEN PROVINCE

วิศิษฐ์ ศรีแก้ว^{1*} และ กฤษวรรณ์ โล่ห์วัชรินทร์²
VISIT SRIKAEW¹ AND GRICHAWAT LOWATCHARIN²

บทคัดย่อ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพึ่งพิงเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ในขณะที่รัฐบาลมิได้จัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างทั่วถึง การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ และเพื่อศึกษาเงื่อนไขที่ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบกรณีศึกษาหลายกรณีแบบองค์รวม โดยศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่งในจังหวัดขอนแก่น โดยสองแห่งได้รับการจัดสรรอยู่เป็นประจำ และอีกสองแห่งมักไม่ได้รับการจัดสรร พิจารณาจากข้อมูลการได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ปีงบประมาณ 2561, 2559 และ 2558 ซึ่งจะเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในตำแหน่งต่าง ๆ

ผลการศึกษาพบว่า แม้ว่ากระบวนการขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่เป็นวิธีการเดียวกัน แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจอยู่เป็นประจำ จะมีกลไกกำกับติดตามและมีความต่อเนื่องในการส่งข้อเสนอโครงการมากกว่า เงื่อนไขที่ทำให้ได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ประกอบด้วย เงื่อนไขภายในและเงื่อนไขภายนอก โดยเงื่อนไขที่ผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นตรงกันว่าสำคัญที่สุด คือ จำนวนของบุคลากรและประชากรที่อยู่ในการดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การวิจัยนี้ช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการในการดำเนินงานให้ได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ในการจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชน

คำสำคัญ : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ; เงินอุดหนุน ; เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, Student, Master of Public Administration Program, College of Local Administration, Khon Kaen University

² อาจารย์ประจำวิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, Lecturer, College of Local Administration, Khon Kaen University

* Corresponding author. Email visit_srikaew@kkumail.com

Received : Aug 22, 2019, Revised : Dec 20, 2019, Accepted : Dec 30, 2019

ABSTRACT

Local administrative organizations (LAOs) in Thailand heavily rely on grants or intergovernmental transfers from the national government due to limited fiscal authority. Some local governments are more successful when it comes to applying for the specific grants. The objectives of research were to examine the process of LAOs applying for the specific grants and to analyze conditions conducive to their receipt of specific grants. The authors employed a holistic multiple case design, exploring four LAOs in Khon Kaen Province, Thailand-two of which generally receive specific grants, the other two have rarely been allocated any specific grants. Considering from information on the specific subsidies of local government organizations in Khon Kaen province for the 2018, 2016 and 2015 budget, which will be collected through interviews from people working within the local government organizations in various positions.

Findings reveal that while the grants application process is similar to all LAOs, those that submit their applications on a regular basis tend to receive more grants. Findings also show that there are a number of conditions leading to successful receipt of specific grants: number of local officials and population appear to be the most important ones. This research provides an implication to LAOs for reviewing their mechanism of and attempts at applying for specific grants.

Keywords : Local Government ; Intergovernmental Transfer ; Specific Grants

บทนำ

แม้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นหน่วยงานหลักในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังประสบปัญหาสำคัญเรื่องความรู้หรือระด้านการคลัง ดังจะเห็นได้จากการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องพึ่งพิงเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นแหล่งรายได้สำคัญหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (จิรายุ โชติศิลากุลและศุภวัฒนากร วงศ์ชนวิสุ, 2562) อย่างไรก็ตามระยะที่ผ่านมาพบว่าการเข้าถึงเงินอุดหนุนเฉพาะกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังปรากฏความเหลื่อมล้ำอยู่

ปัจจุบันในระบบราชการของไทย หน่วยงานทางปกครองที่ถือว่ามีความใกล้ชิดประชาชนมากที่สุดคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่จัดทำบริการสาธารณะและตอบสนองความต้องการให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น (ศิริขวัญ, 2562) แทนหน่วยงานราชการจากส่วนกลาง อันมีผลมาจากแนวคิดในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางออกไปยังท้องถิ่นต่าง ๆ เนื่องจากการที่บุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งมาจากส่วนกลาง นั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการ

และปัญหาภายในท้องถิ่นได้ ในอีกมุมหนึ่งหากนำคนที่อยู่ในท้องถิ่นมาทำหน้าที่ในพื้นที่ที่ตนเองอาศัยอยู่ ประชาชนในท้องถิ่นจะเป็นผู้ที่สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการและปัญหาในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้อย่างแท้จริง

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยได้เริ่มขึ้นเมื่อช่วงปี พ.ศ. 2540 โดยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบราชการแผ่นดินของไทย โดยการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมาก ได้มีอำนาจและหน้าที่ตามกฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในไทยนั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภทหลัก คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปซึ่งจะมีอยู่ทั่วไปและมีลักษณะคล้ายคลึงกันทั่วประเทศ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนอีกประเภทคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีความแตกต่างจากบางประการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไป เช่น ความแตกต่างทางด้านประชากร ความแตกต่าง

ทางด้านพื้นที่ ความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในประเทศไทยคือ กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา

เมื่อได้มีการกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่นและได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายแล้ว ในการจัดทำบริการสาธารณะนั้น สิ่งที่มีความสำคัญที่จะส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างต่อเนื่อง คือ งบประมาณ หรือ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น โดยหลักแล้วมาจาก 4 ช่องทาง คือ 1. รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ ค่าธรรมเนียม ค่าปรับฯ 2. รายได้จากท้องถิ่นที่รัฐบาลจัดเก็บให้ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสุรา ภาษีและค่าธรรมเนียมรถ ภาษีสรรพสามิต รายได้ตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติฯ 3. รายได้ที่รัฐแบ่งให้ท้องถิ่น เช่น เงินภาษีมูลค่าเพิ่มตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจฯ 4. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ซึ่งสัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 4 ช่องในช่วงปี พ.ศ. 2556-2560 ดังตารางที่ 1 (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2561)

ตารางที่ 1 สัดส่วนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-2560

รายได้	2555	2556	2557	2558	2559	2560
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
จัดเก็บเอง	8.78	8.78	9.04	9.51	10.67	16.28
รัฐจัดเก็บ	33.11	32.83	32.74	33.76	33.36	31.81
รัฐแบ่งให้	16.40	17.10	17.51	16.86	16.61	16.14
เงินอุดหนุน	41.72	41.30	40.17	39.86	39.36	25.77
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

จากตารางที่ 1 รายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเองจะเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 10.51 รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บให้เฉลี่ยอยู่ที่ 32.9 รายได้ที่รัฐแบ่งให้ท้องถิ่นจะเฉลี่ยอยู่ที่ 16.7 รายได้จากเงินอุดหนุนนั้นจะเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 39.7 จะเห็นได้ว่ารายได้หลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ รายได้ที่รัฐจัดเก็บให้ และ รายได้จากเงินอุดหนุน

กล่าวเฉพาะเงินอุดหนุนจากรัฐบาล รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแหล่งนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

ได้แก่ เงินอุดหนุนทั่วไป กับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เงินอุดหนุนทั่วไป คือ เงินที่รัฐบาลได้จัดสรรเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อจัดการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่และภารกิจถ่ายโอน เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ คือ เงินที่รัฐบาลจัดสรรให้ท้องถิ่นเพื่อให้ดำเนินการไปในทางที่รัฐต้องการใช้จ่ายในกิจกรรมที่รัฐบาลกำหนด ซึ่งอาจจะขัดกับหลักการกระจายอำนาจที่กล่าวไปในข้างต้น เนื่องจากส่วนกลางยังคงมีอำนาจในการควบคุมการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผ่านทางเงินอุดหนุนเฉพาะกิจอยู่ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจนั้นไม่ได้มีกฎหมายระบุว่ารัฐต้องมีการจัดสรรงบประมาณให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสัดส่วนเท่าใด ดังนั้นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วนเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจะขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลในแต่ละยุคสมัย และเมื่อได้รับอนุมัติแล้วหากใช้จ่ายไม่หมดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถเก็บเป็นเงินเหลือปีได้ต้องคืนคลังแผ่นดิน ซึ่งจะต่างกับเงินอุดหนุนทั่วไปที่หากใช้จ่ายไม่หมดสามารถเก็บเป็นเงินสะสมได้ (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และดารุณี พุ่มแก้ว, 2560) แม้เงินอุดหนุนเฉพาะกิจจะเป็นรายได้ที่ไม่สามารถเก็บเป็นเงินสะสมได้ แต่ก็ยังเป็นรายได้ที่สำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความจำเป็นต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันจะทำให้สามารถจัดทำบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การขอรับเงินอุดหนุนนั้นทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ จากหนังสือที่ออกโดย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 (มท ๐๘๑๐.๘/ว๓ ๑๓๘) แผนบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนในการจัดสรรงบประมาณ โดยเริ่มจากสำนักงบประมาณจะแจ้งการจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณและจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 62 (นร ๐๗๐๒/ว๑ ๓๔) ซึ่งจะกำหนดถึงการจัดทำแผนการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ โดยให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น จัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ของแต่ละแผนงาน ตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณรายจ่ายสำหรับแผนงานบูรณาการ และในการจัดทำแผนดังกล่าวในปีงบประมาณ 2562 ได้มีการกำหนดว่าแผนที่จัดทำขึ้นมานั้น ต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์

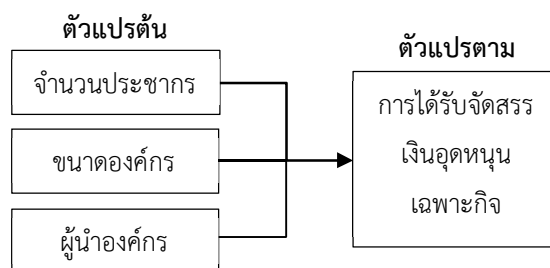
ชาติระยะ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิบัติการกระทรวง แล้วทำการจัดส่งมายังสำนักงานงบประมาณ ภายในวันที่กำหนดไว้จากนั้นทางสำนักงานงบประมาณจะพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เมื่อส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่น ได้รับความเห็นชอบดังกล่าวแล้ว จะต้องแจ้งไปยังรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแล เพื่อเป็นการกำกับดูแล เร่งรัด ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณโดยเคร่งครัดต่อไป ซึ่งตามหนังสือที่ออกโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นข้างต้น ได้ระบุว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาแล้ว และให้ทำการแจ้งแนวทางปฏิบัติในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 แผนบูรณาการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้โดยให้จังหวัดมอบหมายสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เร่งรัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณต่อไปเช่นกัน

ด้วยเหตุดังกล่าวมาข้างต้น การวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาวิธีการและขั้นตอนการขอรับเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากรัฐบาล รวมทั้งศึกษาลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการ ได้รับจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจากรัฐบาล ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแนวปฏิบัติทั้งหลายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องการขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะและขั้นตอนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ
2. เพื่อศึกษาศักยภาพที่ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีจำนวนประชากรในพื้นที่รับผิดชอบมากและเครือข่ายของผู้นำองค์กรมีผลต่อการได้รับ เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

หน่วยการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ในการวิจัยนี้คือหน่วยระดับองค์กร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษา คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดขอนแก่น เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมากถึง 225 แห่ง ซึ่งแต่ละแห่งจะได้รับการจัดสรรงบประมาณในส่วนเงินอุดหนุนเฉพาะกิจจำนวนไม่เท่ากัน และอาจมีบางแห่งที่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้ในแต่ละปีงบประมาณ

ผู้วิจัยกำหนดเลือกตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยจะทำการศึกษาเฉพาะ 1.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยที่สุด 3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับอนุมัติโครงการมากที่สุด และ 4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับอนุมัติโครงการน้อยที่สุด โดยจะไม่ทำการศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชั้นบน เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งจะพิจารณาจาก ข้อมูลการจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดขอนแก่นในปีงบประมาณ 2561, 2559, และ 2558 ไม่ได้ทำการศึกษาปีงบประมาณ 2560 เนื่องจาก

ข้อมูลการจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจไม่เอื้อต่อการนำมาศึกษา เป็นรายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น, 2562) จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการศึกษได้ 4 แห่งคือ 1. เทศบาลตำบลพระลับ 2. อบต.ท่าพระ 3. เทศบาลตำบลหนองนาคำ และ 4. อบต.นางาม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลการได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจของกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการศึกษา ในปีงบประมาณ 2561 2559 และ 2558

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	รายได้จากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ	จำนวนโครงการที่ได้รับการอนุมัติ
เทศบาลตำบลพระลับ	48,090,000	24
อบต.ท่าพระ	34,032,400	15
เทศบาลตำบลหนองนาคำ	100,000	1
อบต.นางาม	100,000	1

หมายเหตุ เนื่องจากเทศบาลตำบลพระลับ มีจำนวนรายได้จากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจและจำนวนโครงการที่ได้รับการอนุมัติมากที่สุดในสามปีงบประมาณ จึงได้นำ อบต.ท่าพระ ที่มีจำนวนโครงการที่ได้รับการอนุมัติรองลงมาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสัมภาษณ์ (In-depth Interview) โดยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interviews) ซึ่งผู้ถูกสัมภาษณ์จะได้รับแบบคำถามเดียวกัน โดยจะสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ภายในกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีได้มีการจัดทำให้เป็นเอกสารหรือลายลักษณ์อักษร ซึ่งจะเป็นคำถามที่เกี่ยวกับเทคนิคในด้านการปฏิบัติงาน เช่น ความสัมพันธ์ของผู้ให้สัมภาษณ์กับผู้ที่อยู่หน่วยงานที่มีอำนาจในการจัดสรรเงินอุดหนุน กระบวนการในการทำงาน หรือสิ่งที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าส่งผลต่อการได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุน ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นละ 4 คนรวมทั้งสิ้น 16 คนซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ระหว่างวันที่ 6 มิถุนายน ปี 2562 ถึง วันที่ 27 มิถุนายน ปี 2562

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และสามารถตอบคำถามการวิจัยได้ ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การกำหนดพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดจากจำนวนของเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับ

2. กำหนดประเด็นคำถาม และรูปแบบของแบบสอบถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัยได้

3. การลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล โดยจะเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะทำการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมโดยใช้เครื่องมือการวิจัยดังกล่าวมาทำการจัดระเบียบข้อมูล และจะนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) และการวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลเชิงพรรณนา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

1. ทำการจัดระเบียบข้อมูล (data processing) ซึ่งจะดำเนินการกับข้อมูลที่ได้ทำการจัดเก็บจากการลงพื้นที่มาจัดเตรียมข้อมูลก่อนที่จะนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการศึกษาครั้งนี้จะทำการแบ่งข้อมูลออกที่จัดเก็บออกเป็นกลุ่ม ตามกลุ่มตัวอย่างและผู้วิจัยได้ทำการแบ่งเป็น 4 กลุ่มดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

2. ทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมจัดเก็บ ถึงความเพียงพอ ความถูกต้อง และสามารถที่จะนำไปสู่การตอบคำถามการวิจัยได้หรือไม่

3. ทำการสร้างความเข้าใจกับข้อมูลที่ได้มา ทำการกำหนดประเด็นหลักและความสอดคล้องของข้อมูลเพื่อ (ศิริศักดิ์ อาจวิชัย, 2559) ทำการวิเคราะห์ ความแตกต่าง ความเหมือน หรือ ลักษณะเด่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งที่ทำการศึกษา

4. การหาข้อสรุปจากการวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบ หาความเชื่อมโยงของข้อมูลเพื่อนำสู่การบรรลุวัตถุประสงค์และการหาคำตอบของคำถามการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า ขั้นตอนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินอุดหนุนเฉพาะกิจนั้น เริ่มจากการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นตั้งงบประมาณและเงื่อนไขในการขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ แล้วแจ้งมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ จากนั้น เมื่อทราบข้อมูลงบประมาณและเงื่อนไขแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำการสำรวจพื้นที่ในความรับผิดชอบของตนเองและประมาณการงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการ แล้วส่งไปยังอำเภอและท้องถิ่นจังหวัดเพื่อทำการกลั่นกรองตรวจสอบความถูกต้องก่อนจะส่งต่อไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อทำการพิจารณาอนุมัติโครงการต่อไป

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุมัติโครงการมาก จะมีลักษณะในการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่คล้ายคลึงกัน โดย ในขั้นตอนการสำรวจและประมาณการงบประมาณการจัดทำโครงการ จะมีการปฏิบัติงานโดยมีความผิดพลาดน้อยที่สุด เนื่องจากหากมีการแก้ไขในภายหลังอาจจะกระทบเงื่อนไขระยะเวลาของโครงการที่จะมีการกำหนดไว้ หากได้ทำการส่งโครงการไปตามระบบแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเหล่านี้ จะมีการติดตามติดตามโครงการ ทั้งในระดับจังหวัดและระดับกรม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความต้องการและความจำเป็นของเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ และแม้จะได้รับการจัดสรรงบประมาณหรือไม่ได้รับ ในปีงบประมาณถัดไปจะมีการทำโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจเช่นเดิม

ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุมัติโครงการน้อย มีปัญหาและการทำงานที่แตกต่างกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กล่าวมาข้างต้น กล่าวคือ ในการดำเนินงานขั้นตอนการสำรวจและประมาณการงบประมาณการจัดทำโครงการ ถ้าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีจำนวนบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานส่วนนี้น้อย อาจทำให้การดำเนินงานในส่วนนี้ล่าช้า ภายหลังการส่งโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนจะไม่มีการติดตามโครงการ และหากมีการได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณถัดไปก็จะไม่ส่งโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จากกรมส่งเสริมการปกครอง

ส่วนท้องถิ่น แต่จะมักจะขอรับงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาทดแทน เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เนื่องจากเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่ากรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการศึกษาเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. เงื่อนไขภายในองค์กร

1.1 ด้านเจ้าหน้าที่ หมายถึง ความรู้ความสามารถ ความกระตือรือร้นในการทำงาน ของเจ้าหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากหากเจ้าหน้าที่สามารถปฏิบัติงานได้ตามเงื่อนไข เงื่อนไขเวลา ในการขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจได้โดยไม่มีความผิดพลาดนั้น จะส่งผลให้มีโอกาสได้รับการจัดสรรมากกว่า และมีความสอดคล้องกับข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านจำนวนบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีจำนวนบุคลากรมากจะมีงบประมาณจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่มากขึ้น และหากพิจารณาจากจำนวนบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำการเก็บข้อมูลจะพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีจำนวนบุคลากรมากจะมีโอกาสที่จะได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจมากกว่า เนื่องจากสามารถรองรับงานได้มากกว่าและมีความพร้อมในการปฏิบัติงานที่มากกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีจำนวนบุคลากรน้อย

1.2 ด้านผู้นำองค์กร โดยผู้นำองค์กรจะมีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับ โครงการต่าง ๆ ที่จะต้องขอรับงบประมาณซึ่งหากผู้นำ มีได้มองเห็นความสำคัญของโครงการ โครงการก็อาจจะได้รับการเสนอไปยังส่วนกลาง จากการศึกษาชั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและอนุมัติโครงการน้อยนั้นผู้นำองค์กรจะให้ความสำคัญกับงบประมาณจากแหล่งอื่นมากกว่า เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรมชลประทาน เป็นต้น

1.3 ความสม่ำเสมอในการส่งโครงการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและอนุมัติโครงการมากจะมีการส่งโครงการที่ต่อเนื่องกันทุกปี และส่งโครงการให้ได้มากที่สุด ซึ่งต่างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและอนุมัติโครงการน้อยที่หากไม่ได้รับการจัดสรรหรือได้รับการจัดสรรน้อยจะเลี่ยงการขอรับงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และมักจะหัน

ไปใช้งบประมาณที่มาจากแหล่งอื่นนอกจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแทน

1.4 การติดตามโครงการ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและอนุมัติโครงการมากจะมีการติดตามโครงการหลังจากที่ได้ดำเนินการขอรับเงินอุดหนุน ไม่ว่าจะเป็นในระดับจังหวัดหรือระดับกรม เพื่อแสดงให้เห็นถึงความต้องการและความจำเป็นของเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณและอนุมัติโครงการน้อยนั้นจะไม่ได้มีการติดตามโครงการ เนื่องจากปัญหาทางด้านระยะทาง และจำนวนผู้ปฏิบัติงานที่น้อย

1.5 ด้านความพร้อมหรือปัญหาในเรื่องการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะส่งผลเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้วภายหลังไม่สามารถดำเนินการได้ตามโครงการ หรือดำเนินการแล้วมีปัญหาตามมาภายหลัง ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ดำเนินการในโครงการต่าง ๆ ในปีงบประมาณต่อมา

2. เจื่อนไขภายนอกองค์กร

2.1 ด้านความพร้อมทางของพื้นที่ เนื่องจากในการทำโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจนั้น ส่วนกลางจะเป็นผู้กำหนดรูปแบบของพื้นที่ในการขอรับงบประมาณดังกล่าวไว้ โดยความพร้อมของพื้นที่ ที่ส่งผลต่อการได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจนั้น ตัวอย่างเช่น เรื่องของโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวกับถนน ส่วนกลางจะระบุไว้ว่า ถนน ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะสามารถเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณได้นั้น จะต้องเป็นถนนที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมทางหลวง ซึ่งถนนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งนั้นไม่ได้มีลักษณะดังที่ส่วนกลางระบุ จึงทำให้ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในส่วนนี้

2.2 ด้านประชากร เป็นเงื่อนไขที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 แห่ง ให้ข้อมูลไว้ว่ามีผลต่อการได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ เนื่องจากพื้นที่ที่มีประชากรมากกว่าย่อมจะมีผลประโยชน์เกิดขึ้นต่อประชากรมากกว่าพื้นที่ที่มีประชากรน้อย ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลด้านประชากรที่อยู่ในความดูแลของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการเก็บข้อมูล

2.3 ด้านเครือข่าย เป็นเงื่อนไขที่กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 แห่งนั้นมองว่ามีผลต่อการได้รับการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากการที่มีเครือข่ายในการติดต่อประสานงาน จะทำให้การดำเนินงาน หรือในการพิจารณาโครงการนั้นมีโอกาสได้รับการจัดสรรมากขึ้น โดยเครือข่ายนั้น อาจเป็นลักษณะของการช่วยเหลือกันในด้านต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานที่ขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจกับหน่วยงานที่มีอำนาจในการกลั่นกรองโครงการที่เกี่ยวกับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ หรือเป็นในลักษณะส่วนตัวในรูปแบบของการปฏิบัติงานในองค์กรเดียวกัน

จากทั้งเงื่อนไขภายในองค์กร และภายนอกองค์กรที่กล่าวมา การเก็บข้อมูลสามารถแสดงเป็นรูปแบบทางสถิติของผู้ให้สัมภาษณ์ได้ดัง ตาราง 3

ตารางที่ 3 ผลการสัมภาษณ์แยกเป็นรายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบทางสถิติ

เงื่อนไข	ท่า พระ	พระ ลับ	นา งาม	หนอง น้ำคำ
เจ้าหน้าที่	(1)	(2)	(1)	(3)
ผู้นำน้อง	(4)	(1)	(3)	(2)
ความสม่ำเสมอในการส่ง โครงการ	(2)	(1)	(2)	-
การติดตามโครงการ	(1)	(2)	-	-
ความพร้อมหรือปัญหาใน เรื่องดำเนินการ	(1)	(1)	-	(1)
ความพร้อมทางของพื้นที่	(1)	(2)	(1)	(3)
ประชากร	(3)	(2)	(1)	(1)
เครือข่าย	(4)	(2)	(3)	(2)

หมายเหตุ (...) หมายถึง จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สัมภาษณ์องค์กรละ 4 คน) ที่ให้ความเห็นว่า มีเงื่อนไขดังกล่าว ที่ส่งผลต่อการได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อมูลที่กล่าวมาในข้างต้น ขั้นตอนในการขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จะเริ่มจาก กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแจ้งหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของโครงการที่มีงบประมาณจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจและส่งต่อมาตามสายงานจนถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาและดำเนินการจัดทำโครงการเพื่อขอรับการจัดสรร

งบประมาณดังกล่าว โดยจะต้องผ่านการกลั่นกรองตรวจสอบจากทางอำเภอ และจังหวัดก่อนที่จะถูกส่งกลับไป พิจารณาอนุมัติที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุมัติโครงการมาก มีความพยายามในการเสนอโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจอย่างต่อเนื่องมากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับอนุมัติโครงการน้อย ข้อค้นพบนี้หมายความว่า หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดต้องการได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจอย่างต่อเนื่องต้องหมั่นจัดทำและส่งข้อเสนอโครงการอยู่เป็นประจำ แม้ว่าจะเคยส่งแล้วได้รับการปฏิเสธมาก่อนก็ตาม

สำหรับเงื่อนไขที่มีผลต่อการได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า มีเงื่อนไขหลายประการที่ส่งผลการได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งเงื่อนไขภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเงื่อนไขภายนอกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม จำนวนของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจำนวนประชากรที่อยู่ในการดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีส่วนสำคัญต่อการได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ โดยจำนวนบุคลากรนั้นจะต้องพิจารณาในเรื่องศักยภาพในการปฏิบัติงานด้วย ซึ่งผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับ ความเหลื่อมล้ำทางการคลังของเทศบาล (วีระศักดิ์ เครือเทพ, 2554) และ การคลังท้องถิ่น: การขยายฐานรายได้และมาตรการลดความเหลื่อมล้ำ (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, 2559) ในแง่ของจำนวนเงินอุดหนุนเฉพาะกิจที่มีโอกาสเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ควรลดเงื่อนไขทางด้านพื้นที่ในโครงการที่ต้องใช้งบประมาณจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจลง เนื่องจากสภาพความพร้อมทางด้านพื้นที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องเพิ่มศักยภาพหรือแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร ให้มากขึ้น เนื่องจากเป็นผลดีต่อการ ขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีความสม่ำเสมอในการเสนอโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะหน่วยงานที่เป็นผู้ขอรับงบประมาณจากเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ มิได้ทำการศึกษาหน่วยงานที่มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ดังนั้นการศึกษารั้งต่อไปควรศึกษาเงื่อนไขที่มีผลต่อการได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ จากหน่วยงานที่มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ

เอกสารอ้างอิง

- [1] จิรายุ โชติศิลากุล และ ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนสุ. (2562). ผลการดำเนินงานด้านการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, วารสารการบริหารท้องถิ่น. 12(2); 212. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [2] ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และ ดารุณี พุ่มแก้ว. (2560). เงินอุดหนุนเฉพาะกิจและความเหลื่อมล้ำการคลังท้องถิ่นในประเทศไทย, วารสารสถาบันพระปกเกล้า. 15(1); 120-122. เอ.พี. กราฟฟิค ดีไซน์และการพิมพ์.
- [3] วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2554). ความเหลื่อมล้ำทางการคลังของเทศบาล: บทสำรวจปรากฏการณ์ “ใครมีเงินมากยิ่งได้มาก”. วารสารเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ. 2(4); 34-35. สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- [4] สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2561). รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 5 ตุลาคม 2561. จาก http://www.odloc.go.th/web/?page_id=4819
- [5] สิริศักดิ์ อาจิชัย. (2559). การวิจัยเชิงคุณภาพ. เอกสารประกอบ การฝึกอบรมโครงการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ (ลูกไก่) รุ่นที่ 4. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- [6] ศิริขวัญ โสตา. (2562). การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป กรณีศึกษาการกู้ยืมเงิน. วารสารวิชาการวิทยาลัยสันตพล. 5(1); 20. โรงพิมพ์ภาคอีสานการพิมพ์(999).
- [7] กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). แนวทางการปฏิบัติในการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. (มท ๐๘๑๐.๘/ว๓๑๓๘).
- [8] สำนักงบประมาณ. (2562). การจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณและจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562. (นร ๐๗๐๒/ว๑๓๔).
- [9] ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์. (2559). การคลังท้องถิ่น : การขยายฐานรายได้และมาตรการลดความเหลื่อมล้ำ. กรุงเทพฯ. บริษัท ชันแอนด์เกจจิ้ง จำกัด.
- [10] สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น. (2562). รายงานเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ.